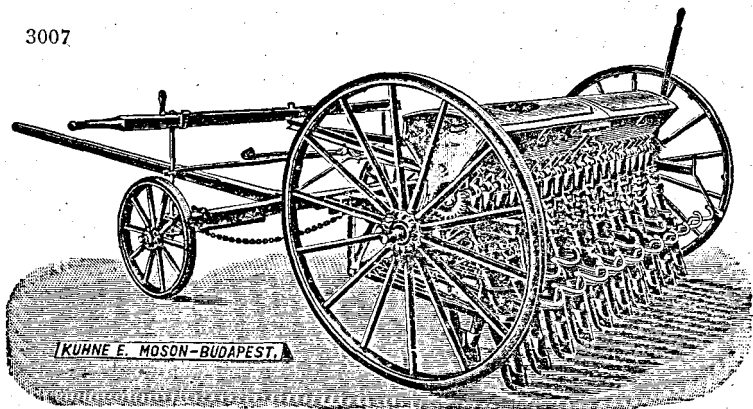

3007

Tarlóhántásra: ◆

négyvasu ekéket, hat- és nyolcvasu kultivátorokat, továbbá elsőrendű egy- és többvasu ekéket, különféle boronákat, hirneves „Mosoni Drill” és „Vera II” sorvetőgépeket, sorbattrágyázó „Royal Drill” kombinált vetőgépeket, láncos műtrágya-szorókat,

rostákat, szüretelő eszközöket stb. szállít:

„KUHNE”

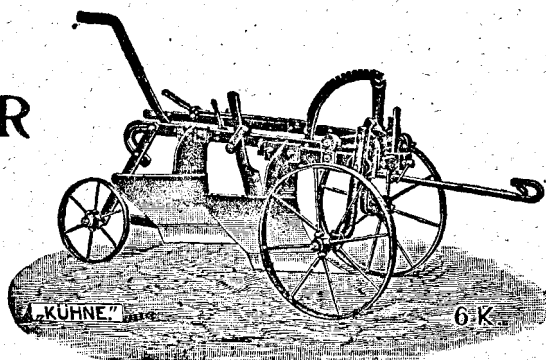
MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR
RÉSZV.-TÁRS.

Főraktár: Budapest.

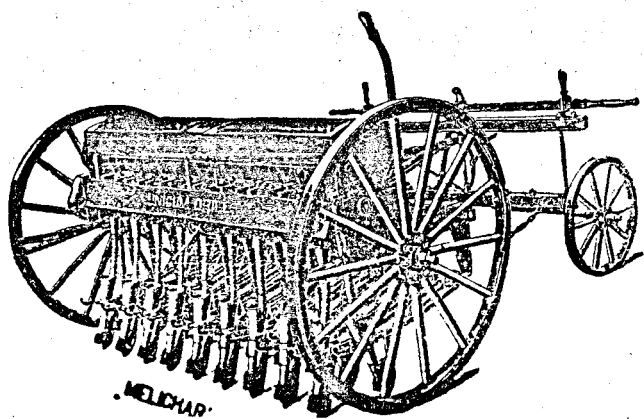
Fiókraktárak:

Debrecen, Temesvár,
Kaposvár, Szabadka.

◆
MOSONBAN.

IMPERATOR

műtrágyaszóróval egyesített sorbavető- és sorbattrágyázó egyetemes vetőgépeink értékes előnyei a jelenlegi viszonyok mellett különösen fontosak. Az e géppel elérhető:

egyenletes vetés,

valamint a **műtrágya sorbavetése** a vetőmag és műtrágya nagyfoku megtakarítását eredményezik.

EREDETI

MELICHAR „UNIKUM DRILL”

sorvetőgépeink szerkezeti egyszerűségükben rejlő tökéletességüknek és jó munkateljesítményüknek fogva világhírnévre tettek szert.

Óvakodjunk utánzatoktól!

Bächer Rudolf – Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond Budapest, VI., Teréz-körút 26. sz.

Patkánin

Név és védjegy
törvényes
szabadalom

patkányirtó szer

ingyen küld Reitter Oszkár főkapitány, Patkánin gyárának vezetősége Nagybecskerekén.

Tökéletes biztos eredményről jótállás.

3173

Tökéletes biztos eredményről jótállás.

Reitter Oszkár nagybecskereki főkapitányak teljesen biztos hatású találmánya (nem méreg) emberre és állatra cseppet sem veszélyes. 1 doboz ára 2 korona, mely elegendő körülbelül 120 patkány kiirtásához. Ismertető leírást, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdasághoz hány doboz szükséges a teljes kiirtáshoz — kérésre

KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTAR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám.

3006

□□□

Alapjai: 3 millió 347,000 korona.

Elfogad: takarékbetétet legelőnyösebb kamatoztatás mellett

és azokat a moratórium korlátozó határozmányaitól eltekintve

bármikor azonnal visszafizeti,

miáltal módot óhajt nyújtani a közönségnek, hogy pénzfelteslegeit a háboru tartama alatt is biztos helyen elhelyezhesse.

Uj intézeti székházában külön e célra épített pánccétermében

tűz- és betörésmentes rekeszeket

és értékeket tartalmazó ládák részére

tresort tart a közönség rendelkezésére.

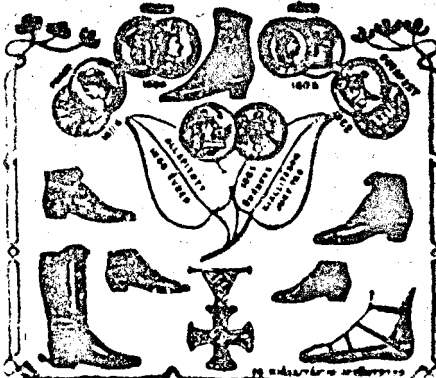
MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Fölvívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangu műhelyében a legjobb anyagból, legújabb divat szerint készült közkedveltségű

férfi és női cipőraktárára

3008

Megrendelés után készít amerikai és francia vagy bármily tetszés szerinti faonú cipőket, a legkényesebb igényeknek is megfelelő kivitelben. — Vidéki megrendelések pontosan és gyors kivitelben mérték után, de legbiztosabban egy használt, a lábra találó cipő beküldésével eszközöltnek. — Kiváló tisztelettel: Matutsek József.

Benzin

helyett ajánlunk teljes felelőség mellett

Bensolint.

3205

Hatósági engedély nélkül használható.

Ára 100 kilónként 150 korona hordonként. 50 korona előleg küldendő be.

KELLNER és SCHANZER,
Budapest, Kalmán-utca 3. szám.

Magánjáró gőz- és benzinmotorok, gazdasági gépek, darálók, malmok raktára.

Keresztetik

intelligens, magyarul és románul beszélő, megbízható és kellő gyakorlattal bíró, középkorú, nős, kiscsaládu, hadmentes

gazdatiszt

jó praxissal.

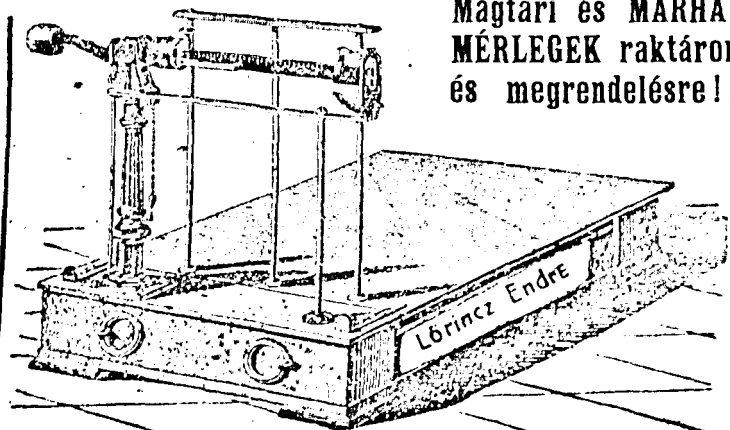
Bizonyítvány-másolatokkal felszerelt pályázatok fizetési (mely részben állattartásból is állhat) igény megjelölésével — e lap kiadóhivatalában megtudható címre küldendők. Személyes megjelenés csakis meghívásra. 3203

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KOLOZSVÁR,
HOSSZU-UTCA 26. SZ.

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGGÉSZITŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-
LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

3111

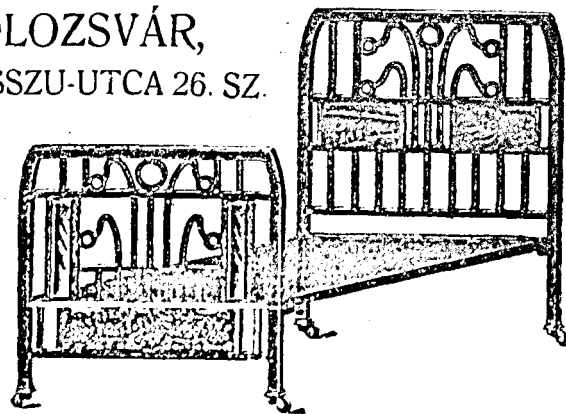

Magtári és MARHAMÉRLEGEK raktáron és megrendelésre!!

ELVÁLLAL:

Vas és fémből előállítható szakmájába vágó minden munkát. Kórházak, szállodák, gazdaságok, istállók, tehenészetek stb. fa, vagy fémbutorral való berendezését. Folyósó, lépcső és sirrácok készítését. Gazdasági és kerti kerítéseket Kerti butorokat és sátrakat. Réz- és vaságyakat és butorokat, stb.

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK

Költségvetéseket és rajzokat kívánatra díjtalannul
Pontos időre szállítás! Szobor és versenyképes árak!
Szakszerű tökéletes munka!

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVAR, ATTILA-UTCA 10 SZÁM.
◇ A LAP TELEFON SZÁMA: 158 ◇

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota Magyarországon	233
Zavarok a közlelésben	235
A gazdák és a moratorium	235
80. kgr.-os, kat. holdankint 14 métermázsás búza-termés. <i>Gáspár József</i>	236
Kisebbszakközlemények	236
Vegyes közlemények	236
Hirdetések.	

A vetések állása és a mezőgazdaság állapota Magyarországon

1915. évi július hó 19—22-én a m. kir. földmivélségi miniszter a gazdasági tudósítókól és a m. kir. gazdasági felügyelőségektől, a szőlőre vonatkozólag pedig a m. kir. szőlészeti és borászati kerületi felügyelőségektől beérkezett jelentések szerint. Közzétett július hó 24-én délután fél 2 órakor.

A csapadék.

A július hó 8-tól 21-ig terjedő két hét alatt az időjárás ismét változékony volt. Július 8-tól 10-ig meleg, 11-én hűvös, 12-től 14-ig ismét meleg, majd 15-től 22-ig újból hűvös volt az idő. A felhőzet az elmúlt két hét alatt nagyobb volt a rendesnél, sőt az ország egyes részeinek csapadék is igen bőven jutott. Teljesen száraz nap csupán július 13-ika volt; a két hét többi napjain pedig sok helyen jártak esőzések, melyek közül különösen a július 10., 14., 18. és 19-iki volt jelentékeny. Ezeket az esőket július 15-ig többnyire zivatarok és helyenkint jégesők kísérték, a későbbi esőzések pedig hűvös szelekkel jártak, melyek július 18. és 20-ika között erős viharokká fokozódtak.

Az időjárás hatása.

A kétheti csapadékmennyiség megoszlása igen egyenlőtlen volt. Legtöbb (150—200 milliméter) esett Maros-Torda vármegyében. Igen jelentékeny (100—150 milliméter) volt az eső mennyisége Bihar, Hajdu, Békés, Szatmár és Ugocsa vármegyékben. 50—100 milliméter eső esett a Duna-Tisza közének déli és keleti részében, továbbá az egész Királyhágón túl, a Tisza mindkét partjának vidékén és a Tisza-Maros szögének legnagyobb részén. Az ország többi vidékein 20 és 50 milliméter között váltakozott az eső mennyisége. Ez adatok szerint tehát az ország minden részében bőséges volt a csapadék, mely a kapásnövényeknek, különösen a tengerinek, továbbá a kerti veteményeknek, kereskedelmi növényeknek és a még fejlődésben levő takarmányféléknek igen kedvező volt, a kalászosok aratását és cséplését azonban nagyon megnehezítette. De nemcsak a túlságos bőséges csapadék, illetve a betaka-

ritási munkálatokban emiatt beállott késedelem folytán, hanem azáltal is kedvezőtlen volt a kalászosokra a legutóbbi két hét vázolt időjárása, hogy az egész országra kiterjedő orkán-szerű szélviharok a tulnyomó nagy részben még a mezőkön keresztben kint lévő gabonákat szétszórták, — miközben a túlért kalászból helyenkint sok mag kihullott — a szétszórt kereszteteket a viharral járt bő esőzések sok helyen nagyon átázatták, mi által a szemek megfakultak s minőségükből sokat vesztek. Az a kiváló minőségű buza tehát, melyet két héttel ezelőtt még az ország nagy részében bizvást reméltek, ezek után már nem lesz olyan általános, mindamelllett még elég bőven található a 77 és 78 kg.-os hektoliter súlyú, sőt ennél nehezebb buzák is, úgy, hogy folyó évi gabonatermésünk a legutóbbi károsodások dacára minőség tekintetében is kedvezőbb lesz a múlt événél. A kedvezőtlen időjárás azonban nemcsak minőség tekintetében, hanem a fokozódott kipergetés és a jégesők okozta károsodások folytán mennyiségileg is rontotta a terméskilátásokat s ez az oka, hogy a legutóbbi hivatalos vetésjelentésben közzétett adatokhoz képest a jelen termésbecslés mind a négy kalászosnál visszaesést mutat. Minthogy azonban a csökkenést okozó kedvezőtlen időjárás csak a legutóbbi héten volt, nincs kizárva annak a lehetősége, hogy a gazdasági tudósítók egy része a jelentések beküldésének időpontjában e kedvezőtlen időjárás hatása alatt állván, túlnagyra becsülte a károsodást s később ismét emelni fogja a most bejelentett átlagokat.

A mezei munka.

Az aratási munkálatok nagy részével — a zabot kivéve — az ország alföldi és dombvidékein nagyobbára már elkészültek s csupán a magasabb fekvésű északi és keleti hegyvidékeken van még folyamatban ez a munka, a behordás és asztogozás azonban más évekhez képest még az alföldi vármegyékben is igen megkésített. Részben talán ennek a körülménynek lehet betudni, hogy a múlt heti kedvezőtlen időjárás oly számottevő károkat okozhatott a már nagy részben learatott gabonákban. Remélhető ennél fogva, hogy a mostani eseten okulva, mihelyt az átázott keresztet kellően kiszáradnak, igyekezni fognak a gazdák terményeiket mielőbb kazlakba összerakni, hogy abban az esetben, ha a cséplés nem volna kellő időben megkezdhető, illetve befejezhető, hasonló kedvezőtlen időjárás kártételeitől megóvják magukat. Amily kedvezőtlen volt azonban az utóbbi időjárás a kalászosokra, épp oly sokat használt a kapásoknak és egyéb még fejlődésben levő terményeknek, melyek a bő csapadék folytán dusan nőnek s általában igen jó termést ígérnek, kivéve természetesen azokat a helyeket, hol a jégesők nagyobb károkat okoztak.

A buza.

A buza aratása az ország nagy részében már annyira előhaladt, hogy az alföldi és alacsonyabb dombvidékeken ezt a munkát rövid idő alatt befejezik. A magas hegyvidékeken vágását szintén megkezdették, de nagy része itt még csak most kerül kasza alá. A legutóbbi szeles és esős időjárás igen kedvezőtlen volt a buza betakarítási munkálataira s ez az oka, hogy a sok helyen már megindult cséplést is abba kellett pár napra hagyni. A nagyobbára még keresztben álló túlért búzakévéket a szélvihar sok helyen szétszórtta, miközben sok szem kipergett. Ezenkívül a bőséges esőzések annyira átázatták a kereszteteket, hogy a szép piros acélos mag sok helyen megfakult. Ezek a körülmények okozták, hogy a legutóbbi hivatalos vetésjelentés szerint két héttel ezelőtt mutatkozott 45.97 millió métermázsás búzatermés kilátás a legutóbbi adatok szerint mintegy 1 millió métermázsával kedvezőtlenebb. A m. kir. központi statisztikai hivatal adatai szerint folyó évben a buza vetésterülete a kiszántások figyelembevételét után, 5,875.979 kat. hold. Ezen a területen a gazdasági tudósítók és a m. kir. gazdasági felügyelőségek adatai szerint kat. holdankint átlag 7.65 métermázsás, vagyis összesen mintegy 44,950.000 métermázsás búzatermés remélhető. A legutóbbi (július 5—8-iki) becslés alkalmával volt kat. holdankint 7.82 q, vagyis összesen mintegy 45,970.000 métermázsás. A múlt évben 5,637.134 kat. hold területen kat. holdankint 5.08 q, vagyis összesen 28,641.091 q buza termelt. A vármegyénként ezidőszert remélhető termésátlagokat és összes termésmennyiségeket összehasonlítva a múlt évi végleges terméseredményekkel, a következő képet nyerjük:

Vármegye	K. hold	Átl.	Összes.	1914
			métermázsás	
Dun.-T. köz.	1.254.798	7.87	9.879.654	5.849.973
Duna jobb.	1.061.911	8.03	8.527.642	6.783.982
Duna balp.	386.529	6.31	2.438.495	2.412.981
Tisza jobb.	429.893	6.88	2.955.060	1.882.560
Tisza balp.	912.386	8.17	7.454.456	3.601.658
Tisza M. sz.	1.264.504	7.87	9.961.376	5.399.989
Királyh. túl	565.958	6.59	3.731.800	2.709.948
Összesen	5.875.979	7.65	44.948.483	28.641.091
Július 5-én	5.875.979	7.82	45.973.886	
1914-ben	5.637.134	5.08	28.641.091	

A rozs.

A rozs aratását az ország nagy részében már befejezték, csak a legmagasabb fekvésű hegyvidékeken van még folyamatban ez a munka. Behordása és cséplése általánosan megindult. A szeles és esős időjárás a rozs termés kilátásait nem csökkentette oly nagy mértékben, mint a búzáét, mert a kedvezőtlen idő beálltakor az alföldi vármegyék legnagyobb részében már kazlakban vagy cséplés alatt állott. Az elcséplelt mag általában elég szép, s leginkább oly helyeken vannak panaszok a szorult szemek és a kis hozam miatt, ahol a vetések fejlődése idején

A nagy munkáshányra való tekintettel szerezzük be a „Sidedelivery“ kombinált rendsorgyűjtő és szénaforgató gépet. Használható: 1., mint a rendsorokat oldalt lerakó **rendsorgyűjtő**, 2., mint a rendsorokat önmagukban egyuttal meg is forgató **rendsorforgató**, 3., mint **szénaforgatógép** és 4., mint **rakáskészítőgép**.
Legelőnyösebben beszerezhető a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
(Budapest, V. Alkotmány-utca 29. szám.)

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálóingek és kabátok Fiu- és leánykafehérmű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf utódai

fehérmű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. szám.
 Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon ebédlő és futószőnyeg gyapju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

sokáig nem kaptak elegendő esőt. A kedvezőtlen időjárás folytán a legutóbbi vetésjelentés szerint remélt 12.90 millió q rozs terméskilátás a mostani adatok szerint mintegy 0.20 millió métermázsával kedvezőtlennek. Szalma hozama elég jó. A m. kir. központi statisztikai hivatal adatai szerint folyó évben a rozsvetés területe a kiszámítások figyelembevételétől 1,850.293 kat. hold. Ezen a területen a gazdasági tudósítók és a m. kir. gazdasági felügyelőségek adatai szerint kat. holdanként átlag 6.87 métermázsá, vagyis összesen mintegy 12,700.000 métermázsá rozstermés remélhető. A legutóbbi (július 5—8-iki) termésbecslés alkalmával volt kat. holdanként 6.97 q vagyis összesen mintegy 12,900.000 métermázsá. A múlt évben 1,855.179 kat. hold területen kat. holdanként átlag 5.81 q, vagyis összesen 10.772.656 métermázsá rozs termett. A vármegyénként remélhető termésátlagokat és összes termésmennyiségeket összehasonlítva a múlt évi végleges terméseredményekkel, a következő képet nyerjük:

Vármegye	K. hold	Átl.	Összes.	1914.
métermázsá				
Duna-Tisza k.	435.941	7.38	3.219.033	2.370.773
Duna jobbp.	589.670	7.18	4.233.450	3.951.025
Duna balp.	245.052	6.23	1.526.332	1.587.277
Tisza jobbp.	172.896	5.79	1.001.869	809.937
Tisza balp.	312.156	6.74	2.104.363	1.485.355
Tisza-Mar. sz.	23.959	7.73	185.270	172.984
Királyh. túl	70.619	6.17	435.423	395.305
Összes	1.850.293	6.87	12.705.740	10.772.656
Július 5-én	1.850.293	6.97	12.902.330	—
1914.	1.855.179	5.81	10.772.656	—

Az árpa.

Az őszi árpa aratását mindenütt befejezték és cséplése javában folyik. A tavaszi aratását legtöbb helyen szintén megkezdették, csak a magasabb hegyvidékeken van még érés alatt. A legutóbbi esős időjárás az árpának sem kedvezett. Több helyen, — főleg az alföldi vármegyékben, — ez alatt a magvak megsárgultak. Minősége tehát a legutóbbi jelentés óta romlott. De viszont többet mutat a mennyiségbeli terméskilátás is mintegy 0.60 millió métermázsával. Szalmája általában mindenütt alacsony, de különösen azokon a vidékeken, hol július hó folyamán és július elején nem kapott elegendő esőt. A magy. kir. központi statisztikai hivatal adatai szerint folyó évben az árpa vetésterülete a pótvetések figyelembevételétől 2,003.586 kat. hold. Ezen a területen a gazdasági tudósítók és a m. kir. gazdasági felügyelőségek adatai szerint kat. holdanként átlag 6.45 métermázsá, vagyis összesen mintegy 12,930.000 métermázsá árpatermés remélhető. A legutóbbi (június 5—8-iki) termésbecslés alkalmával volt kat. holdanként 6.78 q vagyis összesen mintegy 13,550.000 métermázsá. A múlt évben 1,902.280 kat. hold területen átlag 7.47 q, vagyis összesen 14,209.914 métermázsá árpa termett. A vármegyénként remélhető termésátlagokat és összes termésmennyiségeket összehasonlítva a múlt évi végleges

terméseredményekkel, a következő képet nyerjük.

Vármegye	K. hold	Átl.	Összes.	1914.
métermázsá				
Duna-Tisza k.	334.996	6.74	2,257.198	2,391.187
Duna jobbp.	457.362	6.88	3,145.225	3,489.364
Duna balp.	549.365	6.26	3,436.616	3,948.701
Tisza jobbp.	244.433	5.34	1,306.109	1,555.401
Tisza balp.	170.556	5.89	1,005.426	1,149.291
Tisza-Mar. sz.	94.645	7.88	746.364	771.068
Királyhágónt.	152.229	6.78	1,031.507	904.902
Összes	2,003.586	6.45	12,929.045	14,209.914
Július 5-én	2,003.586	6.78	13,546.783	—
1914.	1,902.280	7.47	14,209.914	—

A zab.

A zab az alföldi és dombvidékeken már beérett s aratását is megkezdtek. A kedvezőtlen időjárás a kalászosok között a zabnak ártott legkevésbé, mert akkor legtöbb helyen még éretlen volt, sőt az esőzések a késői vetésnek némileg még használtak úgy, hogy a károsodás és javulás körülbelül kiegyenlíti egymást. A legutóbbi termésbecslés alkalmával kimutatott 12.46 millió q terméskilátással szemben ugyanis a most beérkezett adatok csak 0.07 millió métermázsá csökkenést mutatnak. Szalmája elég magas. A m. kir. központi statisztikai hivatal adatai szerint folyó évben a zabvetés területe a pótvetések figyelembevételétől 1,877.054 kat. hold. Ezen a területen a gazdasági tudósítók és a m. kir. gazdasági felügyelőségek adatai szerint kat. holdanként átlag 6.60 métermázsá, vagyis összesen mintegy 12,390.000 métermázsá zabtermés várható. A legutóbbi (július 5—8-iki) becslés alkalmával volt átlag 6.63 q, vagyis összesen mintegy 12,460.000 métermázsá. A múlt évben 1,830.447 kat. hold területen átlag 6.86 q, vagyis összesen 12,560.397 métermázsá zab termett. A vármegyénként várható termésátlagokat és termésmennyiségeket összehasonlítva a múlt évi végleges terméseredményekkel a következő képet nyerjük:

Vármegye	K. hold	Átl.	Összes.	1914.
métermázsá				
Duna-Tisza k.	321.312	8.19	2,631.595	2,560.711
Duna jobbp.	396.342	7.43	2,946.438	2,894.940
Duna balp.	220.738	5.57	1,229.508	1,337.553
Tisza jobbp.	232.790	4.89	1,138.360	1,392.003
Tisza balp.	200.821	5.68	1,140.153	1,182.218
Tisza-Mar. sz.	200.357	7.46	1,492.370	1,461.031
Királyhágónt.	304.644	5.96	1,816.527	1,732.481
Összes	1,877.054	6.60	12,394.951	12,560.937
Július 5-én	1,877.054	6.63	12,459.557	—
1914.	1,830.447	6.86	12,560.937	—

A kukorica.

A tengeri vetések az utóbbi időben ország-szerte lényegesen javultak, úgy, hogy a terméskilátások ez idő szerint mindenütt jóknak mondhatók. Megmunkálása mindenütt be van már fejezve. A legutóbbi esőzésekre még ott is lényegesen javulás állott be, hol eddig részint eső hiánya, részint pedig késedelmes megmunkálása miatt fejlődésében visszamaradt. A szár magas és erőteljes, levélzete üde zöld. Cimerét

mindenütt kitolta, jól csövesedik. A csövek szép számmal mutatkoznak és a szemképződés is erőteljes. Jég és rovarkár csak kevés helyen észlelhető. Kedvező időjárás esetén általában jó termésre van kilátás.

A burgonya.

A burgonya fejlődésére a legutóbbi esőzések általában jó hatással voltak, csak a korai fajtákra jött egyes helyeken már későn az eső és itt a gumók rothadásáról panaszkodnak, a késői egyes helyeken még most virágzik. Levélzete mindenütt erőteljes és szép üde zöld. A gumóképződés is mindenütt jó, különösen a könnyű talajokon. Egyes helyeken a jég tett némi kárt. A terméskilátások ez idő szerint jók.

A cukorrépa.

A cukorrépa fejlődése általában kielégítő s az utóbbi hetek esőzéseire lényegesen javult: mindazonáltal sok helyütt, különösen a Királyhágón túli vármegyékben ritka és gazos, aminek oka főleg abban rejlik, hogy elegendő munkás hiányában csak gyengén lett megmivelve. Ahol ellenben a talaj kellően meg lett művelve, ott erőteljes növéssé és dus levélzete teljesen beárnyékolja a talajt. Országreszenként különböző termésre van kilátás.

Egyebek.

A *takarmányrépa* fejlődése általában kielégítő, bár sok helyütt a kellő megmunkálás hiánya és a korábbi szárazság miatt alacsony ritka és gazos. Sokat javultak az utóbbi esőzésekre. Levélzete általában szép zöld színű és elég dus. Kapálása egyes helyeken még folyamatban van. Rovarkárról csak elvétve halatszik panasz.

A *kerti vetemények* fejlődésére az utóbbi két hét időjárása nagyon kedvező volt, mindenütt szépek és üdék. Földi bolha kártétele csak kevés helyen észlelhető, általában jó közepes termésre van kilátás.

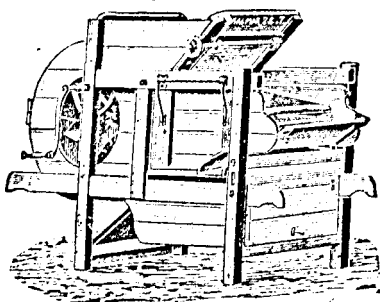
A *bab* fejlődése mindenütt jó és a hidegebb helyek kivételével már elvirágozott. Hüvelyei szép nagyok és bőven vannak. Jó közepes termésre van kilátás. Az egyéb hüvelyesek a kedvező időjárás folytán szépen fejlődtek. Elvétve férges kártételéről halatszik panasz. A terméskilátások általában jók.

A *káposzta* fejlődése ország-szerte általában kielégítő. Szép zöld színű és erőteljes. Fejlesztése is jó. Sok helyütt a hernyó és bolha okozott benne némi kárt. A terméskilátások jó közepesek.

A *komló* fejlődése jó.

A *köles* és *tatarka* a legutóbbi esőzésekre lényegesen javult és fejlődése erőteljes. A korai köles néhol zászlaját már kihányta, a késői egyes helyeken ritka. A terméskilátások általában elég jók.

A *cirok* fejlődése, mely az utóbbi esőzésekre lényegesen javult, általában kielégítő.

Minden gazdaságban :: Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és nélkülözhetetlenek. :: legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„EREDETI KALMÁR-ROSTÁK“ és „HERKULES“ TENGERIMORZSOLÓK KALMÁR ZS. és Társa, Hódmezővásárhely

különleges terménytisztító gépgyár és vasöntöde.

Ezévi újdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni.

A kender és len szára magas és sűrű. A terméskilátások ez idő szerint általában közepesek.

A dohány fejlődésében az utóbbi két hét kedvező időjárása folytán lényeges javulás állott be még ott is, hol a korai szárazság miatt csak gyengén fejlődött. Levélzete általában szép és erőteljes. Elvértve a drótféreg és bagolyféle álcája kártételéről halatszik panasz.

A mesterséges takarmányok közül a lóhere második kaszálása be van fejezve, a hozam ugy mennyiségileg, mint minőségileg valamivel gyengébb az elsőnél. A sarju fejlődése kielégítő. A lucerna harmadik kaszálása a legtöbb helyen folyamatban van. A hozam ugy mennyiségileg, mint minőségileg az előzőhöz hasonlóan ígérkezik. A búkköny javarészt le van kaszálva és betakarítva. A hozam mennyiségileg kielégítő, minősége azonban azáltal, hogy többször minden átázott, többnyire gyenge. A magbúkkönytermés kielégítő. A mohar fejlődése általában kielégítő, az utolsó két hét kedvező időjárása folytán sokat javult. Bugáját kezdi hányni. Jó közepes termésre van kilátás. A csalamádé az utolsó két hét alatt szépen fejlődött, különösen a korai vetések szépek. Takarmányozása megkezdődött.

A rét sarju fejlődése a csapadékos időjárás következtében mindenütt erőteljes és jó. A hozam ugy mennyiségileg, mint minőségileg ugyanolyan, sőt egyes helyeken jobbnak ígérkezik az anyaszénánál.

A legelők az utóbbi csapadékos időjárás következtében kiszáradtak, úgy, hogy a jószág még mindig elegendő táplálékot talál rajta.

A gyümölcsfák közül a szilva, alma és körte közepesen aluli termést ad. Különösen az ország északkeleti vármegyéiben, hol a korai fagyok tetemes kárt okoztak benne. Őszi barackból közepes, dió és mogyoróból jó termés, míg mandulából gyenge termés várható. A dinnyetermés kilátásai ez idő szerint jó közepesek.

A szőlő.

Nagyenyedi kerület. A folyamatban levő munkák a nagy munkahiány miatt nehezen végezhetők. Jó középtermés várható.

Dicsőszentmártoni kerület. Jó közepes, helyenként bő termésre van kilátás.

Marosvásárhelyi kerület. Ezideig még sem állati kár, sem növényi betegség nem pusztít számbavehető mértékben, kivéve a szőlómolyt, mely egyes helyeken jelentkezett. Az időjárás kedvező. Közepes termés várható.

Zavarok a közélémezésben.

A közélémezésben ennek az országnak a bőven termő földjén mindenkor voltak zavarok, a háboru csak kiélesítette, megsúlyozta a bajokat, a melyekkel állandóan küzdött a fogyasztó és termelő egyaránt. Ma csak az a különbség, hogy meg tudjuk vonni a határokat, amelyek ezeket a zavarokat felosztják természetesenre és mesterségesekre. A háboru előtt a zavarok csak mesterségesek voltak, mert még a legsivárabb esztendő is termelt annyit, hogy a szabályszerű fogyasztás kielégíthető volt. Ma fel van csigázva a fogyasztás, megfordult annak a megszokott rendje és így, miután a termelő munkából is hiányzik jó egymillió erős munkás kéz és megszámlálhatatlan, a termelő munkában segítő állati munkaerő, egészen természetes, hogy felfokozódtak azok a zavarok, melyeken emberi erővel, gondos előrelátással segíteni nem tudunk. Az immár tagadhatlan hushiány teljesen felforgatta

a falu életrendjét, ne csodálkozzunk, hogy elmarad a városok élelmezéséből, vagy legalább is megcsökken a tojás és a baromfi, mert ez most ott fog el, ahol megtermett, azelőtt pedig jött a városba és érette ment vissza a pénz: a parasztasszony ősi keresete, amiből beszerezte a húst és a ruházódását, még sokszor a láda-fiókába is tett belőle.

Akik alaposan ismerik a mostani termelési viszonyokat, nyugodt lelkiismerettel állapítják meg, hogy adott ennek az országnak a Gondviselés ebben az esztendőben mégis mindenből annyit, hogy a fogyasztás némileg mérsékelt igényei, tulságos áremelkedések nélkül ki volnának elégíthetők, ha a termelő közvetlen érintkezhetnék a fogyasztóval és volna éber, erős, gazdasági és szociális érzékkel megáldott közigazgatás, amely a mesterségesen ápol, gyarapított közélémezési zavaroknak végét tudná vetni a háboruban egészen természetes, megalkuvást nem tűrő hatalmi szóval, erélyes, kíméletet nem ismerő végrehajtással. A minnek annál inkább helye volna, mert mindenki jól tudja és bele is nyugszik, hogy a háboru idejében le kell szállni a paragrafusok magas paripájáról.

A mesterségesen fokozott zavarok a közélémezésben főleg abból származnak, hogy a termelők és a fogyasztók sem a békés időkben, sem a háboru korszakában soha közvetlenül nem érintkezhetnek egymással. Ezt követelték immár évtizedek óta a termelők és fogyasztók, de ennek a két legnagyobb nemzeti tagozatnak, amely tulajdonképpen magában foglalja az egész nemzetet, mert ebben még a kereskedők is benne vannak, sem kérése, sem követelése meg nem hallgattatott. Alhumánizmusból, ferdén magyarázott szociális teóriákból mindig hatalmasabb, többet nyomó volt a közvetítők érdeke, ami igenis figyelembe veendő, mindaddig, míg ez a közvetítés nem felesleges és nem mutatkozik törvénytelen adózásnak, amit a termelő az árának a megcsökkentéséből, a fogyasztó pedig az áraknak uzsoraszerű felhajtásával fizet meg. A közigazgatás pedig ölbe tett kézzel nézi az anyagi erőknél ezt a morzsolását, gondolkodván akképpen, hogy mindegy akármilyen adót, csak fizesse és elfelejti, hogy ez a fölösleges közvetítés legelőször az adózás alól buvik ki. Minden olyan mezőgazdasági szervezkedés, kezdettől fogva el volt átkozva és olyan színben volt feltüntetve, mintha a gazda mások megélhetésére törne, mihelyt a termelő és a fogyasztó egymást kereste a piacon s nem kívánta harmadik kellemetlennek a felesleges közvetítőt.

Ezeket a bajokat a háboru által teremtett viszonyok mutatták meg a maguk irtózatosságot meztelenségükben. Orvosság most nincs. Amikor a falusi asszony és a serdülő leány beleáll a legnehezebb mezei munkába, a városi asszony pedig nyakába akasztja a villamos kalauz táskáját, akkor bizony nem lehet arról szó, hogy szabadalmazott stallumok türessenek meg a mindenkitől beszédett kényszerű adózásból, amely nem közcélt szolgál.

A vidéken mutatkoznak is jelek, amelyek arra vallanak, hogy az egymástól mesterségesen elszorított termelő és fogyasztó, mégis egymásra talál. Pozsonyban immár kitudták a lobogót, amely alatt sikeres védelemre készülnek a termelők és a fogyasztók. Ez a szövetség lobogója, amelynek az itthoni védelmi harcban már számos diadala van. Esztergom követte a példát, ott már fogyasztási szövetségben szervezkedett a lakosság, hogy megvívja

az anyagi existenciáját biztosító harcot a felesleges közvetítés ellen, amely támad és úgy csoportozza a dolgokat, mintha ő volna a szegény, ártatlan üldözött. Előbb is meglehetett volna ez a szervezkedés, de úgy látszik, mint sok másban, itt is meg kellett várni a háboru tanítását.

A gazdák és a moratorium.

A Magyar Gazdaszövetség az igazságügy-miniszter felhívására felterjesztésben közölte a július hó végével kibocsátandó s a moratorium feloldására irányuló miniszteri rendelet alapelveire vonatkozó véleményét. Általánosságban az a felfogása a szövetségnek, hogy lehetőleg a bíróság cognitiójára bízandó volna annak a megítélése, hol van helye s hol nincs a halasztás alkalmazásának, szociális szempontból pedig erősen hangsúlyozza, hogy az államnak a moratorium lefaragásának tetszetős elve mellett nem szabad figyelmen kívül hagyni a moratorium feloldásánál sem a teljesen rokkant katonákat s az elesettek hátramaradottjait, akik mindenestre külön elbánásban részesítendőek, általánosságban pedig a moratorium személyi jellege olyképp volna kidomborítandó, hogy az adósok kimelésénél az a szempont legyen irányadó, hogy hadbavonult-e, vagy a háboru által közvetlenül károsodott-e az illető fél. A törlesztés kölcsöntartozások tekintetében a szövetség véleménye szerint a halasztás kedvezmény: fenntartandó egészen az általános katonai leszerelésig, amikor majd szükséges lesz gondoskodni, hogy a felhalmozódott hátraleékok megfelelően hosszabb időn át részletekben legyenek letörleszthetők. A hadjárat által közvetlenül károsultakra nézve legalább öt, a hadjárat folytán nem károsultakra nézve pedig két év volna engedélyezendő a hátraleékok törlesztésére. Miután azonban az öt éves halasztás egyes altruista jelzőintézetek törvényben gyökerező előjogát veszélyeztetné, hogy három éves hátraleékok biztosítása iránt élhetnek csak gyorsított biztosítási végrehajtással, ezen intézetek törvényes jogának érvényét más módon kellene megóvni, esetleg több évre kiterjeszteni. Az árutartozásokra nézve az eddigi havonkénti 10 százalékos részleltetés kötelezettsége helyes és ez fenntartandó. A szövetség nézete szerint bírói döntésre kellene bízni, hogy egyes kivételes esetekben a családjogi és örökjogi címen, valamint a társasági vagy vagyonszövetségi viszonyból eredő tartozások hátraleéka a legmesszebbmenő kedvezményekben részesüljenek. A betétek gyorsabb és nagyobb mérvű feloldását sürgetvén, a felterjesztés utal arra, hogy míg egyrészt a közvéleményben észlelhető örvendetes nyugalom biztosítja a szolid pénzügyintézeteket minden megrohanás ellen, sőt a betétek a hitelszövetkezeteknél és a szolid pénzügyintézeteknél emelkednek, másrészt a fokozott termelési költségek, átmenetileg nehezebb életviszonyok s ezáltal a moratorium feloldása folytán esedékessé váló tartozások is nagyobb pénzüsszegek forgatását teszik elkerülhetlenné. A betevők részére korlátlan rendelkezési jogot kellene biztosítani elsősorban a kibocsátandó moratorium rendelet folytán esedékessé váló tartozások fizetésére, továbbá oly fizetések céljából, melyek kellő igazolás szerint a gazdasági üzem folytatásához szükségesek. Javasolja a Gazdaszövetség, hogy a rendelet bizza a bíróságokra, hogy egyéb tőkertartozások közül melyek érdemelnek kíméletet, milyen mértékben, s melyek nem. A kamatok lefizetésének kötelezettségére nézve

ADRIA BIZTOSÍTÓ TÁRSULAT

alapított 1838-ik évben.

Vezérigazgató: Rácz-almási Frigyesy Adolf m. kir. udv. tanácsos.
Igazgatósági elnök: Báró Láng Lajos, valós. belső titkos tanácsos.

Vagyonbiztonsági tőkéje 180 millió kor.

E társulat, amely 74 éves fennállása óta 650 millió koronát fizetett ki károk fejében, biztosít a legjutányosabb feltételre mellett: tűz- és robbanási, betöréses lopás, baleseti, valamint jégokozta károk ellen, továbbá: az emberek életére halál, elérési valamint kiházasítási esetekre és magas kamatozással éléjradékokra

Erdélyrészi vezérképviselőség Kolozsvárt:

Gr. Bethlen Pál igazgató, választm. tag. Bács-Ku'ai Szekula Ákos vezérfelügyelő

csupán a bevonultak s a vagyonukban jelentékenyen károsultak érdemelnék kivételes kimé-
letet. Előbbi véleménynyilvánítására való hivat-
kozással örömmel üdvözlö a szövetség azt a
felvetett eszmét, hogy egyes kivételes tartozások,
melyek nem estek moratorium alá, kiméletes
elbánságban részesüljenek. A birtokosok tarto-
zásai, kik a háboru előtt abban a reményben
vásároltak birtokot, hogy a vételár kisebb felét
felveendő jelzálogkölcsonnel fedezik, valóban e
szempont alá tartoznak, mert saját hibájukon
kívül mennének tönkre, ha — jelzálogkölcsonök
folyósítása híján — a hátráléknak egy összeg-
ben való megfizetésére volnának kötelezve. Fel-
kéri a szövetség a minisztert, hogy a részlet-
ügyletek rendezésére különös súlyt helyezzen,
javasolja, hogy az elhalt hadbavonultak örökös-
seit a részletfizetés kötelezettsége csak akkor
terhelje, ha a részletügyletet kifejezetten átvál-
lalják, a részletfizetésre szállított árukat meg-
tartják. Végül kéri a Gazdaszövetség, hogy a
hősi halált haltak árvái és özvegyei az örökös-
södési illeték fizetésére nézve mindaddig mora-
toriális halasztás kedvezményében részesüljenek,
míg erre nézve a törvényhozás nem intézkedik.

80. klgr.-os, kat. holdankint 14 metermázsás búzatermés.

Az idej, eddig száraz jellegű időjárás újolag
bizonyoságot tett arról, hogy a búza nem szereti
a sok csapadékot, nagy és szép terméssel csak
akkor fizet, amikor a tavasziak a szárazság miatt
sínyleni szoktak. Az utolsó 40 év alatt kétszer
fordult elő az idejhez hasonló szárazság, az
egyik, amint még élénk emlékezetünkben van,
1904. év volt. A jelzett, mind a két évben ke-
vés széna termelt, a tavasziak kevés hozamot
adtak, a kukorica pedig helyenkint teljesen el-
pusztult. 1904. évben jegyeztetett fel a legna-
gyobb és a legszebb búzatermés [ekkor értem
el hosszú gyakorlatom alatt Algyógyon a leg-
nagyobb, kat. holdankint 17.80 q. t. és 83.3 klgr.
hektoliter sullyal, a legszebb búzatermést.]

A című irt termés nem a legszebb s nem
is a legnagyobb az idén az erdélyi részekben.
Amidőn ezt választottam egy közlemény tár-
gyául, nem is az vezetett, hogy az elért legna-
gyobb termést irjam le, hanem annak bizonyítá-
sára akarom felhasználni, hogy a fekete ugar,
ha sokszor a kényszer helyzet véteit is elő, nem
elvetendő kisegítő eszköz arra, hogy kevés trá-
gyával avagy éppen anélkül is, szép termést
lehesse elérni. A fekete ugarral kapcsolatban
pedig bizonyítékul akarom felhasználni arra,
hogy a meleg, forró nyári napokon a talaj gya-
kori forgatása nemcsak a legnagyobb fokú talaj-
elmálását vonja maga után, de megerősít abban
a feltevésben is, melynek a 27-ik számban kö-
zölt cikkemben adtam kifejezést a tarlószántás
szükségét és fontosságát állítva előtérbe, hogy
a fekete ugaron végzett munkálatok után nem-
csak egyszerű elmállással találkozunk, de ennek
intenzívebb folyama alatt és ezzel kapcsolatban
a légköri nitrogénnek is kell és pedig közvet-
lenül a talajban vegyületbe lépni. Enélkül a
következtetések nélkül nem tudjuk magunknak
megmagyarázni azt, hogy egy helyenkint vad-
vizes és elcsuszott szántó föld, mely a búzater-
mést megelőzőleg alig adott 6 q kukorica ter-
mést, egy kismérvű trágyázás, számba alig vehető
kovarazás mellett, miként jutott abba a hely-
zetbe, hogy a című irt minőségű és mennyiségű
búzaterméssel fizessen.

Az imént azt állítottam, hogy a című irt
termés az idén nem a legnagyobb és legszebb
az erdélyi részekben, ezzel szemben azonban
kockáztathatom azt az állítást is, hogy nem min-
denütt volt ilyen jó és nagy termés, melynélfogva
nem lesz érdektelen, ha röviden, vázlatosan,
közlöm a talaj előkészítő és vetési munkálatait:

A szántó föld, hol ez a búza termelt, Ma-
lomfalván van s báró Kemény Katalin urnő
tulajdonát képezi. Az előző három esős esztendő
a tulajdonosnak a gazdálkodás iránt való ked-
vét annyira lehangolta, hogy komolyan foglal-

kozott azzal a gondolattal, hogy birtokának egy
részét, melybe a kérdéses terméssel fizetett
szántó föld is beleesett, haszonbérbe adja. A
haszonbérbeadás érdekében beindított tárgyalás
nemhogy a bérleti szándékozónak is hasonló
okokból támadt idegenkedése miatt, eredményre
nem vezetett: a szomszéd község, melynek fel-
kínálva lett, még legelőnek sem volt hajlandó
kivenni. A haszonbérbeadás nem sikerülvén,
továbbra is a házikézelés mellett kellett tehát
maradni.

Az újra felvett programjába a gazdálko-
dásnak, jollehet a talaj kulturállapota erre nem
látszott alkalmasnak, helyet foglalt a búzaterme-
lése is, hogy miért, az ez időszerint megindo-
kolásra nem szorul. Búzatermelésre egy 27 kat.
holdas tábla szemeltetett ki, melyen, minthogy
sem öszszel megszántható, sem a télen megtrá-
gyázható nem volt, az zöld ugar helyett a fekete
ugar munkálatai határozottak el. A fekete ugaron
rövid ideig, egy kevés darabot számláló juh-
nyájjal kovarozás is történt, de hangsúlyozom,
hogy ez rövid ideig tartott, melyre egyébiránt
a gyakori talajmivelés, nem is adhatott alkal-
mat, úgy, hogy a kovarozást, mint termésfokozó
tényezőt, teljesen ki is kapcsolhatjuk.

A talaj előkészítése, mely az időjárás ked-
vező alakulása mellett a leghatásosabb eszköze
volt a nagy és szép termés előállításának, kö-
vetkezőleg történt: Az időre nézve pontos fel-
jegyzést nem tettem, tehát csak általánosságban
és hozzávetőleg jelezhetem: *junius* havában
kapta az első, mély ugarszántást, amilyent itt
kötött talajon négyökrös fogattal végezni szok-
tak. *Julius* és *augusztus* hónapokban, mindany-
nyiszor esőzések után, az ugar megporhanyított
lőkapákkal és extirpátorokkal három ízben, egy
ízben és részben pedig, ahol az ugarszántás
hantosabbban esett, sekély keverő szántás is vé-
geztetett. *Szeptember* havában történt áztatás eső
után a *vetőszántás*, utánna boronálás, gépvetés
és tövisboronálás. A vetést tehát ötszöri talaj-
mivelés előzte meg, melyekből az első és utolsó
(vetőszántás) ekével történt. Három mivelés pe-
dig, egyikénél részben ekével is, csak lőkapák-
kal és extirpátorokkal ejtetett meg.

Az ötszöri talajmivelés között nagyobb-
mértvű gyomosodás csak az egyik munkakörben
fejlődött ki, amikor is az eső sokáig váratott
magára, a többi talajmivelés oly közel esett egy-
máshoz, hogy az elgyomosodás alig volt akkora
mértvű, hogy azon még a juhok is legelőt talál-
hattak volna. Mondanom sem kell tehát, hogy
a kovarozó juhok az ugarszántás után nem ta-
lálván harapni valót, nem sokat taposták az
ugart, az első extirpálás után pedig teljesen ki-
tiltattak az ugarról, illetve tarlóra hajtottak.

A talaj előkészítésének ezen rövid leírása
után, még azt tartom szükségesnek felemlíteni,
hogy a termőhely déli oldal (verőfény), ami
megint amellet tanuskodik, hogy még a száraz
időjárás mellett is, jó hatással van a termésre,
ha a meleg, a napfény erejét fokozhatjuk.

Az aratás *Julius* 6-án indítatott be, 17-én
pedig már a cséplése is a vége felé járt, a teljes
befejezését a közbejött esőzések akadályoz-
ták meg.

Minthogy a röviden leírt talajmivelés nem
igényel annyi igavonó erőt, mint az ugartartás
mellett, elkerülhetetlen egy vagy kétszeri keverő
szántás, a gyomosodás leküzdésére és a növényi
tápanyagok fokozására pedig jobb és biztosabb
hatással van, indokoltnak vehetem fel azt, ha
annak adok kifejezést, hogy „*probatum est.*“

Gáspár József.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

A levágott virágok közül a legújabb
tudományos vizsgálatok szerint a rózsát olyan
vizben kell eltartani, amelybe literenkint 150
gramm cukrot teszünk, a szegfűt pedig olyan
vizben, amelyben 75 gramm cukrot oldunk

fel. Most, hogy Olaszországból az eddigi nagy
virágbehozatal megszűnt és hazai virágtermé-
sünket a maga teljes egészében piacra vihetjük,
jól tesszük, ha ezt a könnyű és értékes recep-
tet megjegyezzük.

A szekérek tartóssá tétele. Min-
den gazda tudja, mennyi baj van a ráfok rá-
huzásával. A kerekek nedves időben teliszívják
magukat vízzel s ekkor kitágulnak Száraz idő-
ben elpárolog a víz a kerék fájából, aminek
folytán a kerék összehúzódik és a ráfok le-
esnek. Ezen segíteni kell, föl kell huzni újra a
ráfokat. Télen a nedvesség megfagy a kerekek-
ben és szétfeszíti a likacsokat. Repedések álla-
nak be s így a fa romlik. Ezen úgy segítenek,
hogy kátrányozzák a szekér farészeit s a ke-
rekeket is. Sokkal célravezetőbb a kereket
meleg olajjal vagy nyers petroleummal meg-
itatni. E végből keskeny, hosszas edénybe
öntjük az olajat vagy petroleumot és egy
füléje helyezett rudon forgatjuk az uj vagy
egészen száraz öreg kereket benne, amíg csak
beveszi az olajat

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— A király az Országos Központi
Hitelszövetkezet kongresszusához. Az Or-
szágos Központi Hitelszövetkezet kongresszusa
gróf Bánffy György elnök indítványára távirati-
lag üdvözölte a királyt, kifejezvé 700.000
kiszagda és kisiparos szövetkezeti tag nevében
törhetlen királyhűségét és mindhalálig áldozat-
kész szeretetét. Erre a hódolatnyilvánításra
Ő Felségétől a miniszterelnök útján a következő
válasz érkezett az elnökhöz:

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Ur!

Ő császári és apostoli királyi Felsége
az 1898: XXIII. t.-c. alapján alakult Országos
Központi Hitelszövetkezet kötelékéhez tartozó
„Gazdasági és ipari szövetkezetek“ folyó évi
május 27-én tartott kongresszusából elő-
terjesztett legalázatosabb hódolatát legkegyel-
mesebben tudomásul venni, s a királyhűség
eme megnyilatkozásáért legmagasabb köszö-
netét legkegyelmesebben kifejezni méltóz-
tatott.

Midőn erről Nagyméltóságodat szíves
tudomásul értesitem, van szerencsém egy-
üttal tisztelettel felkérni, hogy Ő Felsége
legmagasabb köszönetét alkalmasnak látszó
módon a kongresszuson résztvevő gazdasági
és ipari szövetkezeteknek is tudomására
hozni méltóztassék.

— Nyilvános közkönyvtár a mező-
gazdasági muzeumban. A földmívelésügyi
miniszter gondoskodott, hogy a fennhatósága
alá tartozó m. kir. Mezőgazdasági Múzeum
gothikus és renaissance épületrészletét össze-
kötő részeinek mellékhelyiségeit könyvtárrá
alakítva át, e könyvtár augusztus elsejével
megnyitassék és a közönség használatára bo-
csátassék. A könyvtár, mely magában foglalja
a múzeum becses könyvanyagának dus gazda-
sági szakrészét, egyelőre délelőtt 10 órától
1 óráig lesz nyitva s a földmívelésügyi minisz-
ter által jóváhagyott könyvtári szabályzat fel-
tételi mellett a közönségnek teljesen ingyen
áll rendelkezésére.

— A gazdák és a mértékhitelítés. A
háboru nyújtotta helyzetet felhasználva, a köz-
forgalmi mértékeket használó felek a katonai-
kincstárnak is a magánfeleknek is élő állapotok,
takarmányt, tüzfát, élelmi szert és egyéb cik-
keket olyan mérlegeken s olyan súlyokkal mér-
nek le, melyek többnyire rosszak, melyek né-
melyike 20—30 év óta sem jókarba hozva, sem
hitelesítve nem volt. E károsodás sürgős meg-
akadályozása tekintetéből az állami mértékhitel-
lésítő hivatal megkereste a megyei alispánokat,
városi polgármestereket, a kerületi csendőr-
parancsnokságokat, hogy hatásköri területükön
közvegekkel vegyék nyomban zár alá minazokat

a mértéktárgyakat, amelyeken az időszakos hitelesítési bélyeg 1912 évnél régebbi keletű s a forgalomból kivont mérték törvényellenes használata miatt az eljárást vezessék be. Az 1912. és újabb keletű bélyeggel ellátott mértéktárgyak csak az esetben használhatók újabb hitelesítésig a közforgalomban, ha egyéb tekintetben a törvényes követelményeknek megfelelnek. E tárgyban a rendőri büntető hatóságokat a kereskedelmi miniszter 21 338—915. sz. alatt a múlt hóban utasította. Főleg az élő állat, takarmány, tűzifa, a kicsévelt gabona kiméréséhez, szolgáltatások teljesítéséhez használt mérlegek, mérő eszközök jókarba hozására és időszakos hitelesítésére a sajtó útján is felhívja a hivatal a mértékhasználó közönség figyelmét. A katonakincstár, vagy magánosok számára élő állatok stb. lemérésére időközönként használt hidmérlegek jókarba helyezésére az illetékes hatóságok s a kereskedelmi és iparkamara útján szakképzett mérleglakatos rendelkezésére bocsátásáról a feleknek mindig idejekorán kell gondoskodniok, mert egy-egy ilyen mérleg jókarba helyezése, beszabályozása s az előírt módon hitelesítés alá bocsátása 8—10 napot kíván s így a mérleget a hadügyminiszter által kitűzött átvételt megelőző egy két-nap alatt ily módon helyreállítani a tulajdonosok nem képesek.

— **Őszi búza vetőmagot óhajtok venni nagyobb mennyiségben. Ajánlatokat fél kg.-os átlagmintával e lap kiadóhivatalához kérek küldeni, honnan azt hozzám juttatják. K. F. 4453**

— **Gabonavételek a határárszábon alól.** Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület báró Harkányi János kereskedelemügyi miniszterhez intézett felterjesztése megállapítja, hogy a most érvényben lévő rendelkezések keretében lehető és gyakorolható gabonaeladásoknak a legmagasabb határárakon alól csak akkor van gyakorlati haszna, ha abban a fogyasztás részesül, azaz, ha a maximális ár és a tényleges eladási ár közötti különbözet nem a bizományos, illetve a közvetítő kereskedő hasznát képezi, hanem az a fogyasztás olcsóbbodását idézi elő. A jelenlegi rendszer mellett ez azonban teljesen ki van zárva. A Haditermény részvénytársaság, vagy az egyes törvényhatóságok, vagy a vállalatok által megbízott kereskedők vásárlását nem őrzi ellen senki s így ha ezeknek sikerül is a maximális árakon alól vásárolni gabonát, akkor nemcsak a Haditermény r.-t. által, a kormány hozzájárulásával megállapított 1 kor. jutalékot élvezik, de ezenfelül még a maximális ár és a tényleges vételár közötti különbség is az ő illetéktelen nyereségüket képezi. Ilyen vételek pedig tömegesen fognak előfordulni, mert meg van kötve az értékesítés és hiányosak az intézkedések az előlegekre nézve és így igen sok a megszorult gazda, aki kénytelen a határárszábon alól eladni. Miután a kormányzatnak nem lehetett az a szándéka, hogy a termelő vagy fogyasztó rovására a közvetítő kereskedelmet gazdagítsa és illetéktelen haszonhoz juttassa, kéri az OMGE. a kereskedelemügyi minisztertől olyan pótrendelelet kiadásának a kezdeményezését, amely a legteljesebb ellenőrzést biztosítja abban a tekintetben, hogy ha a közvetítő kereskedelem ténylegesen a maximális árakon alól vásárolna gabonát, úgy ez ügyletből származó különbözet a köznek hasznára válnék. Ez pedig biztosítható volna olyképen, hogy az összes vásárlásra jogosított bizományosok juxtakönyvet köteleztetnének vezetni, melyben minden vásárolt tétel bejegyzendő volna aként, hogy annak egyik másolatát az eladó kapja kézhez s panasz esetén a másolat a juxtakönyvben bennmaradt eredetivel mindenkor összehasonlítható legyen. A közvetítő bizományos a Haditermény Részvénytársaságtól vagy pedig más megbízójától csak azt az árat követelheti, melyet ő igazoltan a termelőnek megfizetett. Maga a Haditermény r.-t., az így olcsóbban vásárolt gabonát a belfogyasztásra azon az

áron adná tovább, melyet a bizományosnak megfizetett, úgy azonban, hogy egyúttal biztosítaná azt, hogy az ilyen olcsóbban megfizetett gabonából előállított lisztbe a fogyasztóközönség az árcsökkenésnek megfelelőleg olcsóbban juthasson. Feltétlenül szükséges, hogy mindezen rendelkezések szigorú megtartása megfelelő büntető szankcióval biztosítsák. Ezt a felterjesztést az Országos Magyar Gazdasági Egyesület pártolás végett megküldötte a miniszterelnöknek és a földművelésügyi miniszternek.

— **Burgonyaszárító-telepek létesítése Bukovinában.** A bukovinai nagy burgonyafőlőslég megfelelő értékesítésére az ottani tartományi kormány a bukovinai nyersszesztermelők szövetségének támogatásával nagykerterjedésű burgonyaszárító-telepek létesítését tervezi. Az ehhez szükséges pénzt a bukovinai élelmezési szolgálat tartalékalapjaiból és feleslegeiből fogják venni

— **Újabb kétkoronás bankjegyhamisítványok.** Az Osztrák-Magyar bank 1914. kibocsátású kétkoronás bankjegyeinek újabb, kevésbé sikerült hamisítványa került forgalomba. A hamisítványon a kék jegykép kivitele homályos, a fejen az arc- és hajrészletek üres világos helyei, valamint a merevebb arckifejezés, a szövegben pedig a betűknek határozatlan alakjai tűnnek fel. A szövegdalalon a zöld alap guilloche-rájának vonalai sok helyütt szakadozottak. Különösen szakadozott a jegy alsó szélének egyenes záróvonala. A hullámalakú barna alapon levő vonalaknak közei egyenlőtlenek, a mi az alsó részen az aláírásoktól jobbra és balra különösen feltűnik. A magyar szövegben a következő hibák fordulnak elő: A „bárki“ szóban az „A“ betűn hiányzik az ékezet, a „főtanácsos“ szóban az „o“ betűn a két vonás hiányzik. A hátlapon a keresztaszélynék vastagabb fehér vonalai ötlenek szembe. E hamisítvány a A sorozatu jegyeknek sorozat és számmegjelölését viseli.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ
TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

H A Z A K R A

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszávozandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET

bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

3001

Szénát szalmát

bármily mennyiségben legjobb árban értékesítünk.

Mezőgazdasági Értékesítő Vállalat, Budapest, Üllői-ut 55 sz.

3204

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.

Vezérképviselő: Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 35.

Biztosításokat elfogad tűz és jégkár ellen, ugyszintén az emberéletére a legkülönbözőbb módok szerint, előnyös feltételek mellett. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzletfeleslegéből, közgyűlési határozat értelmében díjvisszatérítésben.

Biztosítási ajánlatok bejutandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden egyes helyén működő képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2,527.980.—	K
Tartalékok	3,357.603.—	
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett tőkékben	10,740.000.—	
jégkárokban	5,042.000.—	
Biztosított érték tüzben 1912. évben	880,000.000.—	
jégben 1912. évben	63 000.000.—	
Éleztetett állománya	15,240 080.—	

A Gazdák Biztosító Szövetkezete-társintézménye a

GONDVISELÉS Országos Központi Segélyző Társulat

utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhető, leánykiházasítási (önálló-ítási) segélybiztosítások eszközölhetők. Legelőnyösebb népbiztosítás: E társulat kebelében minden községben önálló helyi csoportok szervezhetők jótékony célú működésükkel. Tájékoztatót késszeggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkelutca 20. sz. 3012

Középkoru, hadmentes, nős, kiscsaládu

gyakorlati gazdatiszt

24 évi általános jó praxissal és bizonyítvánnyal, ki egy 3000 holdas birtokot önállóan kezelt,

azonnalra

tiszti vagy ispáni állást keres.

Beszél magyarul és románul.

Cimét megmondja a kiadóhivatal.

3103

Hirdetések felvételnek a kiadóban

Nagyobb gazdaságokban több éven át alkalmazásban volt

ISPÁN

ki jelenleg is kisebb birtokot tart bérben,

folyó évi szeptember hó 1-ére

megfelelő állást keres.

Címe:

**György Anta',
Magyarsárd,**

u. p. Magyarnádas.

3202

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vásároljon a

32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
PISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
V., Nádor-utca 31-33. szám.

**Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZO-
intézet** Kérjen ajánlatot

Mütrágya- és lóherszóróval ellátott
20 soros

RECORD II. vetőgép

teljesen új, használatlan állapotban — olcsó áron
eladó.

Megtekinthető **CS. MIKE MÁRTON**
gyógyszerész urnál, Tordán.

3199

Gazdasági akadémiát végzett

28 éves teljesen hadmentes, ref. vallásu, nőtlen fiatalember, ki 4 évi elsőrendű praxissal bír, oly

állást keres,

hol biztos jövőt talál.

Címe a kiadóhivatalban.

3200

Hatása biztos Páratlan a maga nemében!

Ajánlattal és prospektussal szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai:

LUTZ EDE és TÁRSA festékgyára
BUDAPEST, VII., ker., Örnagy-u. 4.

3010 IV.

Hadmentes gazdatiszt

ki a gazdaság minden teendőjét érti, a magyar, román és német nyelvet beszéli,

önálló állást keres.

Címe: **Kovács Sándor, Küküllőszéplak.**

3198

Drága a benzin és kevéssé.

A legolcsóbb és legbiztosabb üzemgép a

szab. ASTRA gázlokomobil,

mert kb. 450 gr. faszenet fogyaszt óralóerőnként és hazai faszéntermelésünk korlátlan.

**A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezér-
ügynöksége Budapest, Vilmos-császár-ut 32. szám.**